

TARA NOASTRA
FOAIA POPORALĂ A
„ASOCIATIUNII“

REDACTOR:

OCTAVIAN COEA.

CUPRINSUL:

	Pag.
Pentru popor	679
Comuna „Viitorul“	680
A. P. Bănuț: Achim Filăru	681
Delasântioana: Scrisori către țărani	684
Săteanul: Lipsa de nutreț pe sama vitelor	686
Stuparul: Iernarea stupilor	687
Iuliu Vuia: Culegerea legumilor și păstrarea lor	688
Din popor	689
Știri	690

Înștiințare.

Rugăm pe toți câți au binevoit să primească această foaie să grăbească cu trimiterea plății de abonament. Administrația foii „ȚARA NOASTRĂ“.

Cetitorilor.

Pe toți, cărora le ajunge în mâni această foaie îi rugăm să o cetească și dacă o socot de potrivită trebuințelor țărănimii să o răspândească între oamenii noștri dela sate.

Foaia apare săptămânal și o vor primi cetitorii Dumineca.

Abonamentul e pe an 4 cor.

Pe jumătate de an 2 „

Pe trei luni 1 „

Banii să se trimită la Administrația revistei „Țara noastră“. Sibiu — Nagyszeben. Asociațiune.

Toți cărturarii noștri, mai ales cei în atingere apropiată cu țărăimea — preoții și învățătorii — sânt rugați a trimite acestei reviste articole și știri cari sânt în legătură cu trebile țărănimii. Indesebi primim bucuros articole cu povețe economice, precum — și snoave, poezii populare etc. Scriitorii articolelor sunt rugați a se folosi de un grai înțeles de popor, ca să nu fim siliți a supune schimbării în redacție articolele.

Pentru articolele bune dăm și o convenită răsplată bănească.

ȚARA NOASTRĂ

Revista populară

a „Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului rom.“

Abonamentul:	REDACTOR:	Redacția și administrația:
Pe un an 4 cor.	OCTAVIAN GOGA	Sibiu (Nagyszeben)
Pe o jumătate de an 2 „		Str. morii, 6.
Pe trei luni 1 „		
Pentru România . . . 6 Lei		

PENTRU POPOR.

Se spune tot mereu, se spune cu orice prilej că dela destoinicia așa numiților *luminători* ai poporului, atârnă înaintarea acestuia pe toate cărările vieții. Și e mult adevăr în aceste cuvinte. Fiecare din noi am avut și avem prilejul de a ne încredința despre adevărul ce ele cuprind.

Unde *preotul* este luminat și tinde a se lumina neîntrerupt, unde el este lipsit de patimi rele și se dovedește drept binefăcător al poporului prin predici continue, prin ridicarea bisericii și școalei și prin înființarea de așezăminte folositoare, unde el cu cuvântul și fapta dovedește râvnă apostolică și este cu adevărat păstorul cel bun care «și pune sufletul pentru oi», — acolo e darul lui D-zeu. Starea morală a locuitorilor comunii se ridică văzând cu ochii, luminarea minții sporește ca prin minune, bunăstarea bisericii, a școalei, a comunei și poporului se ridică, adesea într'o viață de om, la treaptă înaltă, umplând sufletul de nădejdea binelui și de încredere deplină într'un viitor mai fericit.

Unde și *învățătorul* este pătruns de acelaș fior sfânt al datorințelor sale de luminător al poporului, — acolo sporul spre bine se face îndoit mai ușor și mai desăvârșit.

Și unde se mai găsesc și *alți factori* cu minte și tragere de inimă pentru obște, — acolo nime și nimica, nu se mai poate împotrivi înaintării mult dorite a tuturor.

Conducătorii satelor noastre și mai ales preoții și învățătorii ar trebui să trăiască, mai ales, pentru popor.

Ei sunt chemați să împlinească un apostolat în tot înțelesul cuvântului. Și tocmai acestei cerințe mulți, foarte mulți nu fac destul, zădărnicipându-se în felul acesta orice înrăurire binefăcătoare a lor asupra poporului.

De aceea preoții și învățătorii noștri au sfânta datorie să-și înmulțească neîntrerupt cunoștințele și mai ales au trebuință să se știe stăpâni, înfrumșetându-și sufletul cu virtuțile creștinești, din cari răsar și rodesc toate faptele bune.

Cuvintele: Înainte de toate căutați împărăția lui D-zeu și dreptatea lui și toate-celelalte se vor adauge vouă, — cuprind un mare adevăr.

Lucrați deci în cea mai deplină conștiință și cunoștință pentru desăvârșirea binelui poporului ce păstoriți, și veți vedea că nu va întârziă darul lui Dumnezeu.

Luminarea poporului și bunăstarea lui morală și materială, săvârșite cu sprijinul preotului și învățătorului, vor înălța vaza binefăcătorilor lui și încetul cu încetul vor pregăti pe sama lor și bunuri și îndestulare materială. Un popor înălțat sufletește și materialicește va îmbunătăți de sigur și el soarta celor ce au jertfit pentru el.

Lucrați mai mult și mai bine pentru popor!

COMUNA „VIITORUL“.

XXIV. Oamenii rentorși din America.

Ca și tinărul Stefan Tempea, despre care spusese că s'a rentors din America după șeasă ani de muncă istovitoare, și ceilalți oameni din «Viitorul», duși acolo, s'au rentors unii mai îngrabă, alții mai târziu, aproape toți însă cu câte o sumă de bani mai mare s'au mică. Adevărat că unii au rămas schilodiți din pricina nenorocirilor întâmplare și alții au pierit pe acolo; partea cea mai mare a celor rentorși însă s'a folosit. Înainte de toate ei și-au plătit datoriile și au avut puțința de a se reculege și a porni viață nouă.

Unii își reparază casa și toate cele dinprejur, alții zidesc case și edificii economice mai corespunzătoare, toți își împrej-

muesc curtea și grădina, toți își cumpără vite de jug și-și reparaază carul și uneltele economice, cumpără mașini economice, mai puțini cumpără și pământuri.

Vieața cea grea din America le-a deschis tuturor ochii și i-a învățat să prețuiască mai bine foloasele învățaturii, ale muncii și păstrării.

Toți cei rentorși de acolo știu să prețuiască acum sfaturile bune ale căpeteniilor bisericii și cele ale conducerii; și nici unul nu se trage îndărăt dela lucrările de promenire ce s'au pornit pe toate cărările vieții în «Viitorul».

Dintre cei sosiți din America sau găsit mai mulți cari și-au dat copiii la meserii și negoț. Unii i-au pregătit în cursuri și școale economice ca să fie plugari mai pricepuți, să-și știe lucră mai bine locurile din câmp, viile și grădinile și să știe da o mai cu minte îngrijire vitelor.

Ei au fost între cei dintâi cari au intrat ca membrii folositori în deosebitele însoțiri înființate în comună. Ei au întemeiat înșiși o tovărășie pentru înființarea unei *fabrici de cărămizi și țiglă*, care le-a adus bun câștig și a fost de mare folos locuitorilor, îmbiindu-le material corespunzător pentru zidirea caselor și edificiilor economice.

Oamenii găsesc acasă îndeletniciri folositoare. Bucatele și vitele se plătesc acum mai bine decât odinioară. Tot felul de muncă cinstită este de asemenea mai bine răsplătită. Prin o vieață mai cumpătată și prin cultivarea cu mai multă pricepere a tuturor ramilor economice bunăstarea crește și pofta de emigrare la America încetează.

ACHIM FILĂRU.

— Despre bătaia Franțogului la Măilat. —

Monologul II.

(Sfârșit).

Un țăran: Lungă ți-o fost cătănia nene Achime, da și cinste mare te-o fost ajuns!

Achim: Slujiai țara 'nrăgulat, măi Bucurencio, nu ca zăblăii heștia pe șase săptămâni! Despre cătănia lor a-i putea zice: „ai fost și tu la baie și, să ierți, nici pe unde nu te arde soarele nu te-ai spălat!” (Cei trei țărani rād).

Asta fusese 'n rându 'ntâi, cum ar veni cuvântu, da ne-am bătut, în scurtă vreme, de trei ori una după alta. Ba la urmă veni-se chiar Impăratu 'n Viroana, de luase-apăi Dumnealui comăndarea. Când 'mi-aduc aminte de toate, par'că nici n'aș fi fost io, fără le-aș fi auzit numa dela altu. În doispre'ce ai am avut răgaz și de bune și de rele, da o trecut în pace toate, slavă hălui care poartă sortile omului. (Dă câteva colburi puternice, schimbă glasul).

Intr'un rând venisem io acasă. Eram la stână. Că mă cam țaneam io de lefteria asta. Num'odată iacă, ne vine porâncă, că ne coată să ruculuim iară pintu Italia. Cui aveai de-a te ponoslui? Nu eră altă putere, făr' numa la drum. Mă fac io gata, iau o traistă de urdă ș'așă cum eram cu cămașa ai băciască o iau într'o dimineată spre Orlat. Dac'am ajuns în Orlat, să ielentuia ficiorii la maioru. Io încă nu căpătasem „tulagu“ pintu metălii. Zic cătă Niculaie-al Saftii! „fă-mi loc, țară, să mă ielentuiesc pintu tulag. Și numa căt ai bate 'n palmi am avut șaizeci de zloți buni în mână, că mi-ii dase toți odată. Acuma cine eră ca mine? Bani aveam până-i lumea, sănătos ca peștele eram, drăcos în tot feliu de chip încă... ba făcut-am și năzdrăvane destule. (Zimbește.) I-mi aduc aminte, ca azi. Eram în loagăr la Zam, aci lângă Murăș. Bani, cum zic, aveam destui, zic cătă Niculaie și cătă David Grancea, — cam tustrei umblam noi — mă, hai și ne-om duce-o țâr la crijmă.

Dacă ne-am dus, am beut noi, ce-om fi beut ș'am dat a ieși. Io n'am ținut sama, da izmenitu de Grancea luase-un bolovan de sare, care zăcea 'n tindă crâjmii și venia cu el subsuoară. Răi noa și buieci de belșug și sănătate. Ieșim noi pe-o hudită, apucăm pe mâna stângă și dăm de-o curte frumoasă, ingrădită tot cu zăbrele. Eră curtea popii. Intrăm noi în casă și io, mai îndrăzneț, dau a grăi:

— Buna zăua, taică părinte!

— Mulțam Dumitale fiule! — răspunde popa.

— Ne rugăm de iertare părinte — zic — să cuprindeți sarea asta și să ne faceți pintu ea o mămăligă!

Da popa: — N'am făină, dragii mei, că-i rău de moară ș'uite am și culegători la păpușoi — adecă la cucuruz, c'așa-i zice pe-acolo — și nu prea vrea popa să ne cuprinză cu vorba. Până grăiam io aci cu popa, heștia ieșise. Dac'am văst treaba, îi pup io mâna popii și dau și io după iei. În tindă, hoțomanu de Niculaie să năcăjea să ia sacu 'n spate. Afurisiții o fost văst făina, de când ne-am băgat. Dacă ieșim dela popa cu sacu de făină și cu sarea, dăm pe glume... zic:

— Unde duci făina, Niculaie? Da el:

— La Chira, la moară! — că eră la noi un drac de morăriță de-o chiamă Chira.

Acum aveam și făină și sare. Zic cătă ei: „știți ce? Hai ne ducem la omu ăl mai sărac de-aci să ne fac'o mămăligă!“

Vorba scurtă și isprava tot atâta. Eră 'n capu satului un biet de om, num'un cățal negru aveă 'n tot cuprinsu. Tunăm noi în casă. Eram tustrei ca trei zmei. Da săracu omu meu intrase 'n apele spaimii. Da dacă i-am spus noi, ce și cum, o început el a-și veni 'nceet incetinel în ori și cât ai bate 'n pălmi mămăliga cră pe drum să se facă. Până haia- ceea l'am trimes noi la crijmă dup'o fele de rachiu și după ouă. Făcuse Rumănu o mămăligă cât o răpă, c'aveă de unde și ne-am pus ș'am svântat-o alătura de-o păpară din noaspre'ce ouă.

Ca plată i-am lăsat și sarea și și sacu cu făină. Să fi auzit blagosloveli: — Doamne dă-le bine, Doamne potrivește-le urmele!

Niculaie eră mai fricos, ice: „mă, ne blastămă popa!“ Da io n'aveam pic de bai, că dădusem bucatele 'n mâna săracului și știam că nu prinde blăstămu.

(Cu melancolie). Hei, hei! Altă lume, alți oameni, măi băieți! In douăzeci de ai cât am cărașit, pân'a nu ieși și pela noi caru al de foc — c'aduceam sare dela Ocnă — intr'atâta știuc de vreme n'am pățit atâtea câte 'mi ies înainte acuma, într'o lună de zile. Azi, n'ai călcat bine peste pragu ușii și pătărama-i gata. Ceartă, sfadă, bătaie și — legi. (Oftează) O fi ea lumea mai învățată, că vorba, de-ar fi să hălăduască căne-cânește și tot trebuie să înainteze oarecât. Da una, știu, că noi, ei cari cetiam cu bucoavne, eram mai buni la inimă.

Un țaran: Nu-ți mai place lumea, așa-i?

Achim: (răstit.) Mie? Nu grăi prostii, Benciuc! Ba atâta 'mi mai place mie 'n lumea asta... Doamne drăguțule! Că mai bine ca pe pământ, nu poate fi nicăiri. Cum ar și fi, măi omule? Dimineața când să creapă de ziuă te scoli și vezi soarele al sfânt, apoi lucrî pân' te satori, mai tragi câte-o pipă de tăbac, sara stai două trei ceasuri de vorbă cu oamenii,... ba așa mi de dragă lumea asta de n'aș muri până la fărșitu veacului! Zău vă spui drept, mă băieți, că de-aș putea să fac cu bunu Dumnezeu num'un pic de contract, pe cum să-mi lungească zilele, batăr cu treizeci de ai... da nu mi-aș da hăl țar de trai pe toată vieța de dincolo!

Țăranii: (râd)...

Achim: Că mai zăc-ei unii dintre învățați, că n'ar fi Dumnezeu; da io, ca un prost ce sunt, l-aș trimete pe 'nvățatu ăla să păzească porcii, că mai mult nu-i vernic!

Țăranii: (râd mai cu gust.)

Achim: Cum ar putea să mă judece-o rămă, pe mine? Și cum ar putea un neisprăvit de neamț să știe cu bună samă, ce-i deasupra noastră? Că asta una-i sfântă și hotărîtă, că o putere mare este! Da cu toate că crez și mărturisesc c'o mai fi o vieță oare-unde,... n'aș da, cum zic, trau frumos de-acî pe-o făgăduială cât de bună, de dincolo. (S'aude un ceas, bătând. Se trezește de-odată). Pace bună, că-i la zece! Iacă-mi trece drăgulița de zăuă cu alandala, .. hai s'avem noroc și sănătate băieți, că ne-om duce-acasă! (Cortina cade.)

A. P. Bănușu.

SCRISORI CĂTRĂ ȚĂRANI.

IV.

Bade Șofroane!

Mi-ai scris, că Dumitru, ginerile D-tale, vrea să plece la America și m'ai întrebat, că oare bine-ar fi?...

— Ba!... Să nu-l lași, pentru lumea asta!...

Că doar America-i peste tot locu unde-i *bărbat mintea* și-i *muiere hărnicia*.

Dumniata, după cât știu eu, ai o stare bunicică, și n'ai copil în viață decât pe Rachila, și Rachila n'are copil decât pe Nițu și Dumitru, ginerile D-tale, îi om zbătător de-ar mânca lumea cu ochii... dar zici că tot nu dă înainte cum ar vrea el, că el, vezi Doamne, ar vrea să 'ntreacă pe toți fruntașii satului în bogăție și bunăstare.

Nu-i vorbă, bună-i râvna lui Dumitru de-a se vedeà om la toartă. Dar ține minte, bade Șofroane, că lăcomia prea mare îi ispita diavolului, pentrucă cine vrea s'ajungă prea aproape de soare își pierde vederea de lumina lui și-și pârjolește aripile ca fluturul care zboară în jurul lămpii fiindcă sporul nu se face de-avalma, ci pe încetul cu răbdare și cu rânduială, că doar' lăcomia n'a lăsat-o Dumnezeu ci diavolul.

Și-apoi, gândești dumniata, că de s'o duce la America va fi mai bine?... Doamne ferește!... D-ta zici că bani n'ai să-i dai de drum. Apoi dacă n'ai bani îi fi silit să vinzi o fășie de moșie, ori să te bagi dator la bancă și să-i faci rost de bani.

Vezi, bade Șofroane, asta ar fi al dintâi paș făcut spre rău, că, pentr'o cioară de pe gard, lași să-ți fugă găina din mână.

Și dacă pleacă, până acolo prăpădește banii pe cari-i dai, apoi dacă ajunge omu acolo și dă Dumnezeu să capete de lucru, — că nu toți capătă de lucru cum ajung, — el trebuie, bietu, să-și sare inima ani de zile între străini... Pentrucă, să facem puțină socoteală: acasă, dacă pleacă Dumitru, va lipsi un om harnic dela coarnele plugului, așa că moșia va începe a înțeleni și plugu a rugini, că doar D-ta ești om bătrân și numai ești bun de robotă, apoi el va trebui să trimeată câte ceva Rachili de traiu, că Nițu încă nu-i om copt ca să ție casa, apoi va trebui să strângă bani ca să plătească datoria care-o faceți cu plecarea, va mai trebui să-și strângă bani de drum ca să poată vini îndărăt, și numai după aceea să vadă omul de mai poate face și ceva bani să-i rămâie la șerpar.

Apoi, atâta bănet nici la America nu se poate face așa iute!...

Că se poate întâmpla, Doamne ferește, să nu capete de lucru vr'o lună-două, se mai poate întâmpla să se bolnăvească, că doară omul nu știe de pe azi pe mâne ce i-se poate întâmpla, da... trebuie să mai socotim și câtă jale s'ar vâri în inima lui Dumitru și a Rachilii, cari până acuma au trăit bine, despărțindu-se unul de altul, pe știe Dumnezeu, câtă vreme.

Și-apoi gândești D-ta că Angleușu dă banii pe nimica ori te imbie așa numai de flori de măr? Nu, bade Șofroane!... Vai de zilele omului care va apucă să lucre într'o fabrică de fier, că la ala i a luat D-zeu mila, că el în tot minutul poate fi mort, și, dacă moare, Angleușu n'are milă, — el șterge un numărș de pe tabla unde-s însemnați lucrătorii și atâta-i tot, iar pe ăl mort îl îngroapă, fără pic de lacrimă la copârșeul lui.

Luai-vă dară gândul dela America, bade Șofroane, și faceți ca să vie America la D-Voastră că și asta se poate.

Și iată cum:

Ascultați de povețele ce vi-le dau de-o vreme 'ncoace unii domni dela *Asociațiunea din Sibiu*, că ei vă vreau binele, *dară nu numai să ascultați ci să și faceți dupăcum vă povățuiesc ei.*

Îngrădește-ți grădina cu gard viu, prăsește-ți un număr de stupi, umple grădina cu pomi roditori și cu legumi de tot felul, lucră-ți moșioara după povăta lor cu mașini de cari au ieșit acum, nu da banul din mână pe toate nimicurile, iar Rachilii să nu-i lipsească războiul din casă, și fusul din mână să nu-i cadă, și dacă ai vie caută de-o inoiește cu viță americană și lucr'o cu socoteală, c'apoi îi vedeă D-ta în câțiva ani cum dă Dumnezeu sporul.

Nițu știe carte și, după cum văd din scrisoare, știe încă bine ceti și scrie; apoi bine, când vine la Sibiu să dea pe la mine ca să-i cumpăr cărți cari vorbesc de rostul gospodăriei, că ele învață pe om despre toate treburile câmpului și ale casei țărănești și, în loc să umble sara în șezători și să se bată cu ficiorii, mai bine să stea acasă și să vă cetească din acele cărți, căci ele mult bine vă poftesc, că doar' numai pentru binele sătenilor is făcute. Cere la *Asociațiune* să-ți trimeată regulat foaia asta și pune pe Nițu să ți-o cetească în toată săptămâna, și faceți după cum vă învață ea, că și ea mult bine vă pofteste; — că doar' ea-i foaia D-Voastre! Și, dacă veți ascultă de ea, în câțiva ani Jidovu se va mută cu crâșma din sat, primăvara și vara vei auzi bâzâit de albine în grădină, iarna ți-i induleci inima cu miere, buțile îți

vor fi pline cu vin, în pod vor fi spânzurate două-trei slănini, hambaru plin de grâu, coșeru plin de cucuruz, în grajd nu-ți vor încăpea viteii c'or fi prea multe vite mari și grase și curtea te va asurzi de larma galițelor! Și atunci, când ti-i gândi la America, o să te umfle răsul!...

Va răsări atunci alt soare pe cerul vieții noastre... Miriștea ne va suride scăldată 'n unde argintii de roauă, paiul se va încovoia sub greutatea spicului și ori în care parte vom întoarce capul vom da de noi nădejdi de belșug și-o dragoste de vieață și de muncă va străbate în toate vinele noastre, căci în capul nostru *va luci mintea*, și ea, ca un strălucitor luceafăr, ne va conduce pe cărările vieții... Atunci va fi bine, va fi îndestulare și mulțămire, va fi, ceeace ne închipuim noi acum, c'ar putea fi în America...

Fiți dar întregi la minte și ascultați de cei ce vă vreau binele, că numai așa se va schimba răul în bine!

Și, mai zic odată, nu numai să ascultați ci să și lucrați, să și faceți după cum spune povăța cărturarilor cari, numai de dragul și spre binele D-Voastre, s'abat pe la sate să vă dea povețe.

Acum sănătate bună, bade Șofroane, până 'n săptămâna viitoare, când ți-oi scrie iară.

Delasântioana.

LIPSA DE NUTREȚ PE SAMA VITELOR.

Anul acesta fiind secetos, lipsa de nutreț pentru vite se simte mai mult sau mai puțin pretutindeni în țară. *Fân* s'a făcut puțin, *otavă* în multe părți nu s'a făcut de loc și nici *plantele de nutreț* sămănate ca: *trifoiul*, *luțerna*, *măzerichea* și altele, nu au prea izbutit. *Napii de nutreț*, *cartofii* ș. a. se cultivă numai în prea puține locuri, așa că ei, și dacă au izbutit ici-coleă, nu pot să acopere în măsură mai însemnată lipsa altor nutrețuri.

Prin urmare în acest an *paietele* și *pleava* de grâu, orz, ovăs, meu, cucuruz ș. a. vor avea un preț mult mai mare ca hrană pentru vite.

Prețioase sunt *tărățele* de grâu, cucuruz ș. a. spicoase, cum și *turtele* ce rămân din fabricarea uleiului de sămburi de bostan, de in, de rapită ș. a.

Bune servicii vor face *vrejii* de fasole și mazere, cum și *frunzarele* de ulm, plop, frăgar, stejar, carpen și teiu.

Fiind *grajdul călduros, așternutul bun și vitele bine țeselate* se poate cruță mult nutreț și, în ani ca și acesta, trebuie să cruțăm mai mult ca altădată.

Vitele de muncă și vacile cu lapte le vom hrăni mai bine decât altele. Fânul, ca cel mai prețios nutreț, îl vom da animalelor mai ales când le punem la muncă. În lipsa ovăsului cucuruzul face bune servicii ca urluiață. Cartofii sunt mai buni fierți, Napii se dau în stare crudă, tăiați.

Paiele de orice fel sunt mai bune tăiate sau tocate cu mașina și mărunțite ca pleava, apoi stropite cu apă sărată.

Turtele se mărunțesc făcându-se din ele un borhot gros; dar se poate face din ele și o zamă mai subțire cu care să se stropească paiele și cocenii tăiați mărunț.

Napii e bine să fie tăiați cu mașina, și să se amestece cu paie și coceni tocați.

Trecerea dela un fel de nutreț la altul trebuie făcută treptat și nu dintr'odată, pentru că altfel li se poate face rău vitelor.

O *mașină de tăiat nutreț* poate face servicii foarte prețioase în orice timp; în anii lipsiți, cum e anul de față, ea e neapărat trecuincioasă și ar trebui agonisită de cătră mai mulți vecini,
Săteanul.

IERNAREA STUPILOR.

Pregătirea stupilor pentru iernat nu mai trebuie amânată.

Dacă e ca stupii să ierneze aieva bine, trebuie implinite cerințele ce urmează:

1. Coșnița să fie călduroasă.
2. Stupul să aibă miere indeajuns.
3. Să fie bogat în albine și
4. Să fie inzestrat cu matcă tinăra.
5. Stupina să fie întocmită cum trebuie.
6. Albinele să aibă aer deajuns.
7. Să fie scutite de șoareci și
8. Să aibă liniște.

9. Să nu fie împiedecate de a zbură, dacă e timp frumos, nici în Noemvrie și nici cu începerea lui Decemvrie, iar fiind mai multe zile frumoase chiar și în Ianuarie și cu atât mai vartos în Februarie, să se pună paie în jurul stupinei, slobozind albinele la zborul de curățire.

Rămâne să amintim, că despărțământul din sus și de după fereastră a coșniței mobile trebuie umplut cu paie, hârtie, spetează de scânduri și a. m. d. Urdinișul nu se închide de tot, spre a nu pricinui înădușirea albinelor.

Pentruca albinele să aibă căldură cât mai multă, coșnițele de nuiete se vor îmbrăca cu sucituri de paie, de sus până jos.

Contra șoarecilor la coșnițele de nuiete, pe lângă cenușe, se vor aplica fructele ghimpoase ale unui scăete ce sămăna cu ale buruienii ciuma-fetei numită și turbare. Aceste fructe se pun unul lângă altul în jurul fiecărei coșnițe, așezând unul cu coada înainte și în urdiniș.

Mățele (piscicile) neliniștesc stupii. Nu trebuie deci lăsate să umble prin stupină. Razele soarelui să nu ajungă la coșnițe, de când cu înăsprirea gerului.

Iernatul stupilor în pivnițe, unde sunt și lucruri de mâncare, în cămări, poduri ș. a., unde albinele adese-ori se neliniștesc, este un obicei vrednic de osândit. *Stuparul.*

CULEGEREA LEGUMILOR ȘI PĂSTRAREA LOR.

Timpul culesului legumelor e de mare însemnătate, căci multe legumi numai culese la timp, au gust bun și se pot păstra mai îndelungat.

Legumile întrebuințate în stare crudă, ca: ridichi, mazăre, ș. a., să se culeagă înainte de întrebuințare, căci sunt cu mult mai gustoase; pe când salata e bine să o ținem înainte de întrebuințare, puțin în pivniță. Vara culegem legumele dimineața pe răcoare, căci dacă le culegem în căldură, se veștejesc curând și nu sunt gustoase. Legumele de iarnă: ca verzele, se culeg pe timp uscat. Culesul se începe cu sfecele și pătrânjeii. Rădăcinoasele, cari le ducem la piață, le lăsăm cu frunze cu tot; căci așa arată mai mult.

Mai bine se păstrează legumele în pivniță și în cămară; iar dacă nu avem de aceste, le putem pune și în liber în pământ.

În pivniță sau cămară se păstrează așa: punem jos năsip uscat de grosimea unui deget, punem apoi pe rând legumi rădăcinoase, cu rădăcinele în jos și cu partea mai groasă în sus. La morcovi și păstărnac tăiem frunzele; la pătrânjel și țeler lăsăm pe cele din mijloc; iar la sfecele rupem frunzele sucindu le. Peste

stratul de legumi putem pune dacă e de lipsă iar un strat de năsip și apoi iar un rând de legumi, și tot așa, până la înălțime de un metru și jumătate.

În liber se pun legumele așa: căutăm un loc mai înalt, așternem o pătură de paie de grosimea unei palme, punem apoi legumele grămadă, peste cari punem paie și apoi pământ de o palmă de gros. În câteva locuri punem deasupra câte un mănunchiu de paie, care să fie cu un capăt în atigere cu legumele și cu celalalt afară; ca așa prin mănunchiul de paie, să se conducă aburii ce se desvoaltă din legume. Deasupra ridicăturii punem tulei, ca să nu înghețe.

Iuliu Vuia.

DIN POPOR.

*Cât e țara unjurească
Nu e floare pământescă
Ca fetița românească.
Ea-i 'năltuță, mlădioară,
Ca o verde trestioară;
Și-i frumoasă, vorbitoare,
Și de suflet iubitoare.
Când văd sinu-i rotunjor,
M'ajunge focu de dor;
Când văd păru-i de mătasă,
Cumplit doru-i mă apasă;
Când văd fața-i rumeoară,
Dorul aprig mă omoară;
Iar când trece și zimbește
Câmpu 'n față-i înflorește;
Și când ea se prinde 'n joc,
Să tot leagănă cu foc
Și 'n feciori aruncă foc.*

Spune mândră: „mergi, nu mergi?
Din două-una să-ți alegi!“
Spune mândră: „vrei, nu vrei?
Că coleă mă roagă trei!“
Aida mândră să fugim
Unde-om putea să trăim,
Că satul ni-s'a mărit
Și nu mai e de trăit.

Unde sunt cu trei, cu doi,
Vorba le e tot de noi.
Vină, mândră, mai curând,
Că, de nu, te las plângând
Și mă duc peste Muscel,
Unde n'am dușmani de fel.

Ah! fetița fetișoară!
Crește, fă-te mărișoară.
Să trăim cât avem vieață
Cu iubire și dulceață;
Să trăim cât a vrea sfântul,
Să ne despartă mormântul.

Insură-m'aș, insură;
Nu știu soacra ce mi-a da?
Coșarca cu fusele,
Coștrețul cu mâțile?

Insură-m'aș, insură;
Nu știu ce fat'-aș luă?
Să fie de om bogat,
Rău mi teamă de-un păcat.
Ea mi-a cere lumea toată,
Făr' a se gândi la plată;
Și mi-a cere piei de zmeu,
Să 'ncalțe piciorul său.

Oă de capră
Lesne creapă,
Și de țap
Îi sar în cap;
Iar de oaie
Se despoaie.

Aș lua-o din Bârgău
Mă tem c'a fi lucru rău.
Oi lua-o sărmăneută,
Care poartă opincută
Și cămașă cu altită
Și pe șolduri o cătrintă.

Frunză verdi di pă dos
Tu te duci bădiță 'n jos.
Frunză verdi di pă față,
Da cu dorul tău ce oi face?
Face-i mândrulucă bine:
Li sămână pe livezi
Și s'or face mere verzi;
Și li pune 'n sân la tine,
Și ți-a trea (trece) de dor de mine.
Și li pune 'n sânul tău
Și ți-a trea de dorul meu.

Să trăiești că ți se șede,
Ca la rât cu iarbă verde,
Ca la munte cu oi multe.

Leliță cu ochii verzi
Tătă noaptea te visezi.

Tu te duci, bade, te duci
Cu struț¹ verde de *bulbuci*;²
Și ieu, mândruluț, rămâi
Cu struț verde de *cordăi*,³
Cu cine să mă mângâi?
„Mângăiete, mândră, bine,
„Că mai sunt voinici ca mine!
Fie voinici pe câți fragi,
Dacă mnie nu mi-s dragi.
Fie cât frunzuca 'n gie (vie),
Dacă nu-ți samână țae:
Hiriși⁴ și de omenie.

Frunză verde de cicoare,
Doru-mi de șezătoare.
Doru-mi și nice prea,
Dacă nu-i iubita mea,
Care m'am iubit cu ea.

ȘTIRI

Prelegeri în Bungard. Desp. „Sibiu” al „Asociațiunii” a ținut Duminecă în 20 Oct. a. c. prelegeri populare în comuna Bungard, sub prezidiul dlui director Dr. *Miron E. Cristea* și în prezența membrilor din comitetul despărțământului. *Corul clericilor* din Sibiu a cântat la sf. liturghie, iar dl Dr. *Cristea* a vorbit popoului despre *urmările rele ale beuturii, ale pizmei și altor pa timi reșe*. Dl conducător al școlii de economie de curând înființată de consistorul din Sibiu, drept școală de praxă pentru elevii seminariali și în deosebi pentru tineri țărani, din cari an de an are să desăvârșească câte 6, — dl conducător *Cosciuc* — ca agronom specialist. — a vorbit popoului despre *legumărit*, care

¹ struț = buchet. ² flori galbene de munte. ³ floare albastră, roșie și albă dela munte. ⁴ Hiriși = frumos, chipeș.

este ocupațiune principală a Bungărzenilor. Totodată s'au ținut prelegeri cu schiopticonul „*Din viața lui Iisus*“. Pe urmă s'au distribuit poporului un număr mai mare de cărți economice și morale.

Atelierul de odăjdii bisericești din Blaj. De câțiva ani deja — scrie „*Unirea*“ — s'a înființat în Blaj, la *Internatul de fetițe*, un atelier pentru odăjdii bisericești. Se lucrează aici tot felul de odăjdii, numai din materie trainică, întru toate după prescrierile ritului răsăritean și în prețul cheltuielilor.... Aceste odăjdii sunt cu cel puțin a patra parte din preț mai ieftine decât cele cumpărate dela alte firme. Ajunge dacă se scrie o carte poștală cu 5 fil. la adresa „*Internatului de fetițe*“ în Blaj (Balázsfalva) s'au la adresa dlui Dr. *Victor Macaveiu*, profesor de teologie acolo. Tot prin mijlocirea Internatului de fetițe se pot comanda și potire, discuri, lingurițe, prapori, cărți bisericești, etc.

Recomandăm celor interesați sprijinirea acestei înnoiri bune și folositoare.

Reuniunea femeilor române din Mediaș și jur a prezentat adunării generale din 1 Sept. a. c. raport despre starea materială a ei, conform căruia averea reuniunii face *K 26,111*.

Expoziția de vite din Săcădate. Reuniunea de agricultură din Sibiiu a ținut Duminecă în 20 Oct. a. c. a 17-a expoziție de vite în Săcădate. Comitetul reuniunii a fost reprezentat prin domnii: *Romul Simu*, *Victor Tordășianu* și *Teodor Andreiu*; iar comitatul prin domnii, *Graef* pretor și Dr. *Zickeli* veterinar, ambii în Norichiu. Comitetul a fost primit la intrarea în hotarul comunei de o ceată mândră de tineri călăreți, la intrarea în comună de primăria comunală iar în mijlocul comunei de părintele C. Prie și mulțime de popor.

Au fost expuse vite din Săcădate, Brad, Avrig, Nucet, Glămbocă și Cornățel. Juriul s'a constituit definitiv, alegându-se președinte dl R. Simu, iar secretar dl V. Tordășianu. După examinarea vitelor și compunerea listei premițiilor, președintele a ținut o cuvântare despre *folosul expozițiilor și al vitelor de soiul ales*, dl T. Andreiu despre *ingrijirea vitelor*. Au fost distribuite 12 premii de câte 10, 8 5 și 4 cor. pentru vaci de 3—8 ani, 13 premii de câte 10, 6, 5 și 4 cor. pentru juninci de 1—3 ani, 4 premii de câte 5 și 4 cor. pentru vițele de $\frac{1}{4}$ de an până la 1 an, și 7

premier de câte 10, 8, 6 și 5 cor. pentru oi, în total 36 premii în suma de K 200.—. Cu această ocazie s'au distribuit și cărți.

După încheierea expoziției, pe la 4 ore d. a., s'a dat un prânz pentru oaspeți în casele dlui notar Simion Grădinar, unde s'au discutat multe lucruri bune și folositoare: despre agricultură, meserii, reuniuni ș. a. În Săcădate se află o bancă cu numele „*Plugarul*”; ar fi însă de dorit să se înființeze și alte însoțiri, s. e. de consum, de valorizare, de femei ș. a.

De altfel sunt multe lucruri bune în Săcădate; numai pacea lipsește deocamdată dintre fruntași, și aceasta trebuie restabilită în interesul înaintării locuitorilor, a comunei, bisericiei și școlii.

◆

Reprezentanții fondurilor grănițarești din Năsăud au ținut o adunare generală în 17 Oct. a. c. Între altele s'a hotărât să se ceară *întregire de salare pe sama profesorilor*, pe baza regulamentului dat în Noemvrie 1906 de ministerul instrucțiunii, până la suma salarelor ce le dă statul. — Nu s'au încuviințat deocamdată cererile învățătorilor dela școlile elementare pentru a li-se normă salarul pe baza art. de lege 27 din 1907; s'au încuviințat însă cererile lor pentru cincuenele. — Reducerea venitelor fondului grănițaresc este cauza că de un deceniu încoace socotelile s'au încheiat cu deficit în fiecare an. Astfel se reclamă — spune „*Rev. Bistriței*” — cea mai mare economie o serie de ani pentru a se putea echilibra bugetul.

◆

Sinodul de toamnă al districtului protopopesc gr. cat. Ludoș, ținut în 10 Oct. a. c. în Dateș, a decis între altele să se facă reprezentațiune către capul Arhidiecezei și Consistorul din Blaj ca să convoace cât mai îngrabă un *congres provincial* al întregii mitropolii în cauza școlilor.

◆

Sărbarea Sf. Sofii. În 20 Oct. a. c. școlile române din Brașov au ținut serbarea Sf. Sofii, patroana acelor școli. S'a făcut sfințirea apei, a cântat corul studenților sub conducerea d-lui G. Dima și d-l catehet al gimnaziului, N. Stinghe a rostit un discurs ocazional asupra temei: „*Religiunea și importanța ei*”.

◆

Emigrarea în America. În săptămâna trecută au emigrat dela noi în total 2,627 persoane și anume: 1547 Slovaci, 378 Croați 276 Nemți, 254 Maghiari și 172 Români.